

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2017. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.2. Terensko istraživanje

- Tijekom izgradnje kanalizacijskog kolektora u Ulici Neretvanskih gusara, na čest. zem. 12893, k.o. Metković, s crpnom stanicom na čest. zem. 3254/1, k.o. Metković, i dijelu Ulice Nikole Tesle, na čest. zem. 3184/5, 3185/1, 3190/3, 3191, 3171/1, 3171/2, 3203, 3252, 3204/4, sve k.o. Metković, od prosinca 2016. godine do travnja 2017. godine Arheološki muzej Narona je proveo zaštitno arheološko istraživanje i nadzor. Radovi su izvršeni na zahtjev naručitelja METKOVIĆ d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju otpadnih voda. Stručni voditelj arheološkog istraživanja i nadzora bio je ravnatelj mr. sc. Toni Glučina, a zamjenik voditelja kustos Konstanta Bukovac, dipl. arheolog. Pri arheološkim radovima evidentirani su i istraženi ostaci rimskodobnih zidanih struktura u Ulici Nikole Tesle, predio Vilinovac, na položaju Glavica, otprilike od k. br. 19 (k.č. 3289) do k. br. 8 (k.č. 3226/2) te do k. br. Ulica Put Narone (k.č. 3218) te ustanovljena mogućnost postojanja rimskodobnih ostataka u blizini raskrižja Ulice Neretvanskih gusara i Put Vida. Namjenu ovih ostataka zbog ograničene površine na kojoj su izvršena istraživanja i radovi bi se moglo ustanoviti samo daljnjim iskopavanjem. Pri istraživanju u Ulici Nikle Tesle prikupljeni su rimskodobni keramički i kameni nalazi, i to ukupno 17 ulomaka tegula i imbreksa, 1 obrađeni kamen, 1 ulomak finije posude, 4 ulomka cigle i 1 ulomak tubula. (T. Glučina, K. Bukovac)
- Prije izvođenja radova za postavljanje kanalizacijskog kolektora na položaju Glibuša u Ulici Neretvanskih gusara, grad Metković, stručni djelatnici AMN obišli su s gospodinom Brankom Borasom Kusom šire područje zahvata u svrhu utvrđivanja položaja na kojima se prilikom poljoprivrednih radova nailazilo na keramičke nalaze. (T. Glučina, K. Bukovac)
- Nakon obavijesti o pronalasku ostataka antičkog zida pri prezidivanju suhozidne međe u masliniku na k.č. 557 u privatnom vlasništvu stručni djelatnici muzeja su (27.

3. 2017.), s obzirom da to da se ista nalazi unutar zaštićene zone, izašli na teren i fotodokumentirali pronađene ostatke. Pokretni keramički i stakleni nalazi koji su bili vidljivi u iskopanoj zemlji oko međe bili su jako usitnjeni zbog površinske obrade zemlje. Nekoliko tipičnih ulomaka keramičkih i staklenih predmeta je prikupljeno i privremeno pohranjeno u muzeju. Fotografije s osnovnim podacima o radovima su poslone nadležnom konzervatorskom odjelu. (T. Glučina, K. Bukovac)

- Pri strojnom iskopu rupa za postavljanje rasvjete u svibnju uz prometnicu u sjevernom dijelu Vid stručni djelatnici muzeja su vršili nadzor. Pri nadzoru nisu evidentirani arheološki nalazi (K. Bukovac)
- Pri obilasku vanjskih lokaliteta 17. 09. 2017. uočen je strojno iskopani kanal stotinjak metara JI od crkve sv. Vida (k.č. 2013). Uočeni iskop ima dimenzije oko 6 x 2 m te dubinu od oko 2 m. Neposredno JI uz kanal ostavljen je iskopani materijal. Devastacija je fotodokumentirana, a pokretni nalazi (keramika, kamen, metal, staklo, školjke) iz iskopa prikupljeni i privremeno pohranjeni u muzeju. Može ih se okvirno može datirati u antičko i srednjovjekovno razdoblje. Posebno je zanimljiv nalaz djelomično očuvane baze stupa i klesanaca s tragovima vapnenog morta koji upućuju na postojanje određene građevine ili građevina. O iskopu kanala obaviješten je nadležni konzervatorski odjel. (T. Glučina, K. Bukovac, I. Bukovac)
- Pri strojnom iskopu za proširenje prometnice u Ulici Ante Taslaka tijekom prosinca povremeno su stručni djelatnici muzeja vršili nadzor. Tijekom ovih radova je uklonjen dio kamena živca uz sjeverni rub prometnice od položaja Na Križu u smjeru sjeverozapada, odnosno Tuzbelja, u dužini od dvjestotinjak metara. Pri nadzoru je uočena manja količina usitnjenih pokretnih arheoloških nalaza u iskopanom materijalu. (T. Glučina, I. Bukovac)
- Tijekom srpnja 2017. u suradnji s Arheološkim muzejom u Splitu i kustosom Mario Radaljcem provedeno je manje hidro-arheološko istraživanje u riječici Norin. Prošlogodišnjim rekognosciranjem na poziciji Bešov vir registrirano je više obrađenih kamenih blokova. Na jednom se nalazi reljefni prikaz te je odlučeno u svrhu zaštite nalaza izvaditi ga i pohraniti u AMN. (T. Glučina, V. Kundić, I. Bukovac)

1.3. Darovanje

- U siječnju 2017. gospodin Natko (Nado) Cvitanović iz Komina predao je AMN ulomak amfore izvučen u ribarskoj mreži iz Neretve na položaju iznad autobusne stanice u mjestu Banja. (T. Glučina)
- U kolovozu 2017. gospodin Joško Sprčić poklonio je AMN jedan keramički zatvarač amfore, pronađen u Vidu. (T. Glučina)
- U listopadu 2017. gospodin Zlatko Huzek iz Zagreba darovao je AMN 194 metalna (132 ulomka i cjelovito očuvana metalna predmeta, 58 komada rimskog novca, 1 ulomak noža, 3 ulomka fibula), 39 keramičkih predmeta te 1 koštani i 1 kremeni predmet koje je prikupio u zemlji iskopanoj pri proširenju septičke jame uz obiteljsku kuću na Jerkovcu u Metkoviću. Dio predmeta je moguće datirati u rimsko doba, a preostale u novi vijek. Uz predmete je donirao 14 fotografija predmeta i 25 fotografija proširenja postojeće septičke jame na kojima su prikazani ostaci rimskodobnih zidanih struktura. (T. Glučina, K. Bukovac)

1.7. Ostalo

- Pri konzervatorsko-restauratorskim radovima sanacije najugroženijeg dijelu južnog bedema u listopadu 2017. pronađen je jedan veći obrađeni i profilirani kamen koji je zbog velike težine strojno prenesen u prostor ispred čuvaonice AMN-a. (T. Glučina, K. Bukovac, I. Bukovac)
- Djelatnici AMN-a održavaju vanjske lokalitete Ereševne bare, sv. Vid i gradski bedemi. Tijekom godine uočena je na nekoliko mjesta nedopuštena aktivnost na poljoprivrednim površinama u donjem dijelu antičke Narone, unutar zaštićene arheološke zone, i to nasipanje zemlje na već postojeće površine i kopanje novih kanala. O aktivnostima koje su uočene obaviješteno je nadležno tijelo. (T. Glučina, K. Bukovac, I. Bukovac)

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

- Tijekom godine redovito su održavani lokaliteti sv. Vid i gradski bedemi. Povremeno su od vegetacije čišćeni arheološki lokaliteti: bazilika u Ereševim barama i južni

bedem. Zbog visoke razine vode u močvari nije bilo moguće detaljno čišćenje navedenih lokaliteta. (I. Bukovac)

- Višekratna zaštita podnice (*opus spicatum*) smještene ispred čuvaonice AMN plastičnom folijom kako bi se umanjilo djelovanje atmosferilija na predmet dok čeka konzervatorsko-restauratorsku obradu. (V. Kundić)
- Redovito održavanje, očitavanje i arhiviranje podataka s uređaja za praćenje mikroklimatskih uvjeta u prostorima AMN i čuvaonice AMN. (V. Kundić)

2.2. Konzervacija

- U okviru Programa zaštite kulturnog dobra Vid (Narona), južni bedem – za radove konzervacije Ministarstvo kulture je financiralo konzervatorsko-restauratorski radove sanacije najugroženijeg dijela južnog bedema Narone. Izvršitelj radova je bila Umjetnička akademija u Splitu, Odsjek za konzervaciju-restauraciju kamena. Voditelj radova je bio Siniša Bizjak, konzervator-restaurator, a izvodili su se prema ponudi koju je izradio restaurator-savjetnik Ivo Donelli. Pri ovogodišnjim radovima zatrpan je nefunkcionalni rov za drenažu s vanjske strane uz podnožje bedema i detaljno je očišćen biološki obraštaj na cijelom južnom bedemu i uz njegovo podnožje. Nakon što je južni bedem očišćen izvršena je njegova fotodokumentacija, izrada detaljnog geodetskog i arhitektonskog snimka južnog bedema te konzervatorsko-restauratorski radovi na obje razine najugroženijeg dijela južnog bedema. Na prvoj razini napravljena je zaštitna vodonepropusne kapa od vapnene žbuke u dužini od oko 10 m. Za drugu razinu, odnosno vanjski dio najjužnijeg segmenta bedema je ustanovljeno da se radi o mjestu gdje je bedem u antici iz nekog razlog zazidan zidom širine od oko 0,50 m koji se od bedema razlikuje načinom gradnje. Iza zida u strukturi bedema je kameno-zemljani materijal koji stvara bočni pritiska te su zato nastale konstruktivne pukotine na spoju zida s vanjskim licem bedema. Na ovom dijelu bedema su u dužini od 4 m provedeni konzervatorsko-restauratorski radovi kojima je stabiliziran, i to izradom zaštitne vodonepropusne kape od vapnene žbuke čija je funkcija osim stabilizacije i zaštita osjetljivih dijelova bedema. (K. Bukovac)

2.3. Restauracija

- Čišćenje mramorne skulpture pregrijanom vodenom parom, skalpelom i ultrazvučnom iglom, uklanjanje metalnih trnova, uzorkovanje kamena i prenošenje skulpture u stalni postav AMN. (V. Kundić)
- Čišćenje kamenog fragmenta arhitektonske dekoracije ultrazvučnom iglom, te uzorkovanje polikromije (predložak za logo AMN). (V. Kundić)
- Čišćenje pregrijanom vodenom parom, mekom četkicom, špatulicom i skalpelom kamenog predmeta (inv.oz. 5727) smještenog u stalnom postavu AMN. (V. Kundić)
- Čišćenje pregrijanom vodenom parom i mehanički dva, te ljepljenje jednog keramičkog predmeta (radne oznake 01, 02) darovane keramike. (V. Kundić)
- Ljepljenje keramičkog predmeta (inv.oz. 4359). (V. Kundić)
- Čišćenje tamponima vate navlaženim u destiliranoj vodi i pregrijanom vodenom parom jednog fragmenta (radne oznake 01) darovane freske. (V. Kundić)
- Čišćenje pregrijanom vodenom parom, mehanički skalpelom i ultrazvučnom iglom keramičkih (inv.oz. 7329, inv.oz. 7343, inv.oz. 7362) i mehaničko čišćenje metalnih (inv.oz. 7363, inv.oz. 7364) predmeta za potrebe izlaganja na izložbi *Gradina Podovača*. (V. Kundić)
- Desalinizacija 4 darovana keramička predmeta. (V. Kundić)
- Čišćenje sonde na kamenom reljefnom predmetu i testiranje na prisutnost štetnih vodotopivih soli u kamenu. (V. Kundić)
- Pranje vodom i mekom četkicom keramičkih, staklenih i kamenih ulomaka, te fotografiranje zatečenog stanja i razvrstavanje ulomaka prema materijalima od kojih su izrađeni (keramika, staklo, metal, mozaik, freska, žbuka, kost, kamen) s lokaliteta Taberna. (V. Kundić)
- Konzervatorsko-restauratorska obrada 26 kamenih predmeta darovanog kamena (konzervatorsko-restauratorska obrada predmeta podrazumjeva: tretiranje površine antiseptikom – inv. oz. 7384; čišćenje površine različitim metodama po potrebi – vodom, mekim četkicama, pregrijanom vodenom parom, toplom vodom pod pritiskom, špatulicom, skalpelom, dlijetom, ultrazvučnom iglom, mikropjeskarenjem – inv. oz. 7365, 7366, 7367, 7368, 7369, 7370, 7371, 7372, 7373, 7374, 7375, 7376, 7377, 7378, 7379, 7380, 7381, 7382, 7383, 7384, 7385, 7386, 7387, 7388, 7389, radne oznake 05; testiranje na prisutnost štetnih vodotopivih soli – inv. oz.7381; ljepljenje – inv. oz. 7369, 7371, 7373, 7383; uzorkovanje žbuke – inv. oz. 7371; uzorkovanje kamena – inv. oz. 7372; rekonstrukcija – inv. oz. 7369). (V. Kundić)

2.4. Ostalo

- Izrada zapisnika o stanju skulpture cara Augusta po dosasku s restauratorske obrade, fotodokumentacija procesa i izrada izvješća (V. Kundić) te ispomoć u povratku skulpture cara Augusta u AMN s konzervatorsko-restauratorskog zahvata koji je proveden u radionici specijalističkog usmjerenja za konzervaciju i restauraciju kamena Umjetničke akademije Sveučilišta u Splitu,. (V. Kundić, I. Bukovac, T. Glučina)
- Fotodokumentacija i izrada restauratorskih lista svih faza konzervatorske i restauratorske obrade predmeta koji su provedeni u konzervatorsko restauratorskoj radionici AMN. (V. Kundić)
- Izrada kalupa za potrebe izrade suvenira Agripina i sunčani sat (modelacija nedostajućih površina i retuš modelarskim plastelinom, izrada silikonskih kalupa i pripadajućih gipsanih kapa, probe ljevanja i patiniranja suvenira, ispunjavanje zahtjeva u svrhu dobivanja odobrenja za izradu suvenira Agripina i sunčani sat). (V. Kundić)

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

- Usklađivanjem inventarne knjige (računalna baza M++) s muzejskim aktima tijekom 2017. uz registrirane zbirke (Arheološka i Numizmatička zbirka), oformljene se nove zbirke: Pretpovijesna, Antička, Srednjovjekovna, Novovjekovna zbirka, Zbirka spomenika suvremenog doba te Zbirka replika i suvenira. (K. Bukovac)
- U inventarnu knjigu (računalni program M++), Antička zbirka, upisan je 1 keramički (inv. oz. 5740), 3 staklena (inv. oz. 7326 – 7328) i 25 kamenih predmeta (inv. oz. 7365 – 7389). Inventarizaciju je pripremio mr. sc. Toni Glučina. (upisala: K. Bukovac)

- U inventarnu knjigu (računalni program M++), Pretpovijesna zbirka, upisano je 28 keramičkih, 6 kamenih i 2 metalna predmeta (inv. oz. 7329 – 7364). Predmete je inventarizirala i upisala K. Bukovac.

3.2. Katalog muzejskih predmeta

- Osim osnovnih podataka za inventarizaciju redovito su u bazu M++ upisivani podaci o predmetima za katalog muzejskih predmeta.

3.3. Fototeka

- U digitalnu Knjigu negativa integrirane muzejske računalne baze S++ upisano je 448 negativa. (G. Vuković)
- Fotodokumentacija i obrada fotografija manifestacije Noć muzeja 2017. (V. Kundić)
- Fotodokumentacija i obrada fotografija otvaranja izložbe *Deset godina od izgradnje Arheološkog muzeja Narona*. (V. Kundić)
- Fotodokumentacija i obrada fotografija otvaranja izložbe *Bračke stine*. (V. Kundić)
- Fotodokumentacija i obrada fotografija predavanja *Radost življenja s kamenom*. (V. Kundić)
- Fotodokumentacija i obrada fotografija otvaranja izložbe *Deset godina Arheološkog muzeja Narona*. (V. Kundić)
- S kustosicom K. Bukovac fotografiranje i obrada fotografija predmeta iz stalnog postava AMN. Fotografirano je 13 predmeta (ukupno 30 fotografija) za potrebe izrade magistarskog stručnog rada studentice J. Krolo s Umjetničke akademije Sveučilišta u Splitu, specijalizacija Konzervacija i restauracija kamena. (V. Kundić)
- Fotografiranje i obrada fotografija 36 predmeta s lokaliteta gradina Podovača za potrebe izložbe i popratnog kataloga izložbe *Gradina Podovača*. (V. Kundić)
- Fotografiranje 8 predmeta (inv. oz. 7371, 7372, 7373, 7374, 7382, 7385, 7387, 7388) i obrada 32 fotografije natpisa na darovanim kamenim predmetima pod bočnim svjetlom. (V. Kundić)
- Fotodokumentacija i obrada fotografija otvaranja izložbe *Gradina Podovača*. (V. Kundić)
- Fotografiranje i obrada fotografija ulomka glave cara Maksimina u stalnom postavu AMN. (V. Kundić)

- Fotodokumentacija i obrada fotografija zatečenog stanja i tijekom zaštitnih radova na južnom bedemu. (V. Kundić)
- Fotodokumentacija i obrada fotografija otvaranja izložbe *Vid Vidu – kameni spomenici darovani Arheološkom muzeju Narona*. (V. Kundić)
- Fotodokumentacija svih faza konzervatorskih i restauratorskih radova provedenih na materijalu u konzervatorsko-restauratorskoj radionici AMN. (V. Kundić)
- Događanja u Arheološkom muzeju Narona tijekom 2017. (*Noć muzeja 2017.*, *Međunarodni dan muzeja*, *Europska noć muzeja*, otvorenja izložbi *Deset godina od izgradnje Arheološkog muzeja Narona*, *Bračke stine*, *Deset godina Arheološkog muzeja Narona*, *Gradina Podovača*, *Vid Vid – kameni spomenici darovani Arheološkom muzeju Narona*, predavanje prof. Ive Donellija s UMAS *Radost življenja s kamenom*, prezentacija *Tajne rimskih careva*, kreativne radionice za djecu održane u sklopu proslave 10 godina muzeja i tijekom događanja *Rimska noć u Naroni* su fotodokumentirane. (T. Glučina, A. Taslak Prusac, V. Kundić, K. Bukovac, I. Bukovac)
- Pri foto dokumentaciji ovogodišnjih terenskih istraživanja snimljeno je ukupno 250 digitalnih fotografija (T. Glučina, K. Bukovac)
- Muzejska fototeka je od ustanova u kojima je gostovala izložba *Forum Naronitanum i Fantastična bića na spomenicima antičke Narone* dobila foto dokumentaciju (100-ak digitalnih fotografija) snimljenu pri otvorenju izložbi.

3.5. Videoteka

- Montaža videa *Rimska noć u Naroni 2011.* za potrebe izložbe *Deset godina Arheološkog muzeja Narona*. (V. Kundić)
(<https://www.youtube.com/watch?v=5x9hKJPbkxM>).
- Montaža videa *Gradina Podovača* za potrebe izložbe *Gradina Podovača*. (V. Kundić)
(<https://www.youtube.com/watch?v=TLZFPwNuXHs>).
- Video dokumentacija manifestacije *Rimska noć u Naroni 2017.* (V. Kundić)
- Prilagodba zadanim postavkama i izrada četiri verzije videa za potrebe gostovanja izložbe *Fantastična bića na spomenicima antičke Narone* u Klovićevim dvorima u Zagrebu. (V. Kundić)
- Montaža videa za potrebe izložbe *Vid Vidu – kameni spomenici darovani Arheološkom muzeju Narona*. (V. Kundić)

3.6. Hemeroteka

- Pretragom tiskovina i mrežnih stranica pronađeno je ukupno 45 članka i priloga o djelatnostima AMN. (G. Vuković)

3.7. Planoteka i fond dokumentacijskih crteža

- U fond dokumentacijskih crteža dodani su nacrti s ovogodišnjeg terenskog istraživanja u Metkoviću, kao i oni nastali u sklopu sanacije južnog bedema. Radi se o ukupno 15 nacrtu. Crteže je izradio Ured ovlaštenog geodeta Boška Pavlovića iz Metkovića i tvrtka Kaukal iz Splita. (K. Bukovac)
- Za planoteku su od projektanta Muzeja prof. Gorana Raka, d.i.a., preuzeti 1 skica, 4 tlocrta, 2 aksonometrije, 1 presjek i 1 fotografija makete Muzeja u digitalnom formatu (jpg i tiff). Svega 10 datoteka. (G. Vuković)

3.9. Ostalo

- U računalni program M++, Zbirka replika i suvenira, upisano je 98 predmeta (inv. oz. ZRS 1 – ZRS 98). (K. Bukovac)
- U računalni program M++, Knjiga izlaska, upisano je 198 predmeta (IZL-152/2017 – IZL-345/2017). Upis je izvršen uz pomoć I. Saćera iz tvrtke Link2. (K. Bukovac)
- U računalni program M++, Knjiga pohrane, upisano je 7 predmeta koji su na posudbi u Arheološkom muzeju Narona radi izlaganja u stalnom postavu. Radi se o 5 kamenih predmeta iz Arheološkog muzeja Zadar (inv. oz. POH-1/2017 – POH-5/2017) i 2 kamena predmeta iz Arheološkog muzeja u Splitu (inv. oz. POH-6/2017 – POH-7/2017). (K. Bukovac)
- Sortiranje i završavanje nezavršenih restauratorskih lista materijala obrađenog u sklopu obrade materijala s lokaliteta Forum i Gornje njive, snimanje sortiranih restauratorskih lista na DVD (iz razdoblja od 2013. do 2016.god., ukupno 171 restauratorska lista). (V. Kundić)

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

- Tijekom 2017. godine za potrebe priručne muzejske knjižnice prikupljena su ukupno 1364 naslova (47 naslova međuknjižničnom razmjenom, 1300 naslova darovanjem, 12 naslova kupnjom, 5 muzejskih izdanja). (T. Glučina, K. Bukovac)
- Od ukupno 1300 darovanih naslova AMN je od prof. Emilija Marina zaprimio 101 naslov, od knjižnice Arheološkog muzeja u Zagrebu 205 naslova te zahvaljujući posredstvu knjižnice Arheološkog muzeja u Zagrebu donaciju prof. Marina Zaninovića, koja broji 994 naslova.

4.4. Služba i usluge za korisnike

- Građa knjižnice, osim djelatnicima AMN, bila je dostupna i drugim korisnicima za izradu znanstvenih, stručnih, seminarskih i diplomskih radova. (T. Glučina, K. Bukovac)

4.5. Ostalo

- Sastavljen je i poslan Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu izvještaj o realiziranim ISBN brojevima te su od nadležnog odjela Knjižnice zatražena i dobivena 3 nova ISBN-a. (G. Vuković)

5. STALNI POSTAV

5.2. Izmjene stalnog postava

- Tijekom obrade skulptura iz naronitanskog Augusteuma u Arheološkom muzeju u Splitu uočeno je (Branko Penđer) da jedan ulomak iskopan u Augusteumu nalježe na donji dio skulpture (inv. oz. 17) iz starog fonda Arheološke zbirke Narona. Skulpture iz Augusteuma u stalnom postavu su izložene na tribinama, na kojima su i originalno bile postavljene. Upravo iz tog razloga odlučeno da se ulomak kipa (inv. oz. 17) izložili polegnut u celi hrama te da se posjetiteljima stalnog postava lakše predoči mjesto pronalaska kipova. (T. Glučina)

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

- Muzejski predmeti su obrađivani u računalnom programu M++ te su osim osnovnih identifikacijskih upisani i drugi podatci vezani uz stručno-znanstvenu obradu nalaza. (T. Glučina, K. Bukovac)
- Tijekom pripreme i realizacije izložbe *Deset godina Arheološkog muzeja Narona* radio se izbor građe iz Zbirke replika i suvenira. (T. Glučina)
- Tijekom pripreme i realizacije izložbe *Gradina Podovača* radio se izbor arheološke građe iz muzejskog fundusa. (K. Bukovac)
- Tijekom pripreme i realizacije izložbe *Vid Vidu – kameni spomenici darovani Arheološkom muzeju Narona* radio se izbor arheološke građe iz muzejskog fundusa. (T. Glučina)

6.5. Posudbe i davanje na uvid

- Gospodinu Nedjeljku Tišleru, direktoru tvrtke CONOKO d.o.o. iz Zagreba, dostavljeni su osnovni podaci i digitalne fotografije nekoliko spomenika iz stalnog postava (inv. oz. 1136, 267, 3155, 2087, 5726, 796, 279, 71) te odobreno snimanje izložaka iz stalnog postava za potrebe sudjelovanja Arheološkog muzeja Naron na događanju *Noć drugih muzeja*, odnosno u promotivne svrhe. (K. Bukovac, T. Glučina)
- Magistru arheologije Nikoli Cesariku sa Sveučilišta u Zadru je ustupljene su digitalne fotografije kamenog spomenika iz stalnog postava (inv. oz. 102) svrhu objave u časopisu *Zeitschrift fur Papyrologie und Epigraphik* i doktorskoj disertaciji (K. Bukovac)
- Gospodinu Tinu Čeliću su ustupljene fotografije muzeja i stalnog postava u svrhu promocija turističke biciklističke rute. (K. Bukovac)
- Gospodinu Juri Jurekoviću odobreno je vidio snimanje muzeja u svrhu izrade TV priloga. (K. Bukovac)
- Gospodinu Draženu Maršiću iz Zadra su ustupljene dvije fotografije spomenika uzidanih u Erešovu kulu i još jednu kamenu tradicijski građenu kuću. (T. Glučina)
- Studentici restauracije Josipi Krolo iz Splita je za potrebe izrade magistarskog stručnog rada ustupljeno trinaest digitalnih snimaka kamenih spomenika iz stalnog postava (inv. oz. 7, 9, 13, 15, 18, 67, 95, 99, 269, 796, 3029, 3493, 5737). Fotografije je snimio muzejski restaurator. (V. Kundić, K. Bukovac)
- Studentici arheologije Zrinki Vekić odobreno je fotografiranje unutrašnjosti muzeja u svrhu prijave na natječaj Muzeja vučedolske kulture. (K. Bukovac)
- Marineli Matić za potrebe projekta SEMEP odobren je uvid u muzejsku građu i ustupljeni su digitalni snimci muzeja. (K. Bukovac)
- Gospodinu Krunoslavu Weinpertu u svrhu promocije neretvanske doline i TZ Metković odobreno je snimanje muzeja. (K. Bukovac)
- Zap Pjotr Rizonu i Ivici Bjelobrku odobren je foto snimak muzeja u promotivne svrhe. (K. Bukovac)
- Željki Pandži za potrebe izrade doktorske disertacije odobreno je foto snimanje stalnog postava. (K. Bukovac)
- Magistri arheologije Palmi Kraković Takalić sa Sveučilišta u Rijeci, Odsjek za povijest umjetnosti, za potrebe izrade doktorske disertacije i objave u članku o kipu Izide iz Enone u Vjesniku Arheološkog muzeja u Zagrebu ustupljen je digitalni

snimak 1 alabasternog spomenika iz stalnog postava muzeja (inv. oz. 279). (K. Bukovac)

- Dr. sc. Silviji Bekavac sa Sveučilišta u Zadru, Odjel za arheologiju, odobren je foto snimanje nekoliko izložaka iz stalnog postava koji spominju sevire i jednog s izložbe *Vid Vidu – kameni spomenici darovni Arheološkom muzeju Narona* (inv. oz. 7371) za potrebe redovnog izvođenja nastave i objave u publikaciji o kultu cara Augusta. (K. Bukovac)

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

- Toni Glučina je kao pozvani izlagač sa izlaganjem pod nazivom *Roman Narona* sudjelovao na međunarodnom simpoziju *Roman Croatia*, održanom u Beču, 30. studenoga 2017. godine. Simpozij je organiziran u okviru Godine kulture 2017. Austrija – Hrvatska, a organizatori su: Austrian Academy of Science, Kunsthistorisches Museum Wien, Veleposlanstvo Republike Hrvatske, Europe Intergration Foreign Affairs – Federal Ministry Republic of Austria.
- Goran Vuković je sudjelovao kao pozvani izlagač sa izlaganjem “Urban Renewal and Reform of Arts after Great Catastrophes” na međunarodnoj znanstvenoj konferenciji Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Lisabonu “Iberian and Slavonic Cultures in Contact and Comparison” te kao moderator i izlagač sa izlaganjem “Sir Thomas Graham Jackson and Dubrovnik” na međunarodnoj znanstvenoj konferenciji Instituta za povijest umjetnosti – Centar Cvito Fisković u Splitu “Thomas Graham Jackson in Istria and Dalmatia”.
- Toni Glučina je prisustvovao predavanju prof. dr. sc. Emilija Marina pod nazivom *Pogled na istraživanja u Naroni i muzejski paviljon nakon četvrt stoljeća*, održanog u četvrtak, 19. listopada 2017. povodom gostovanja izložbe *Forum Naronitanum* u Arheološkom muzeju u Zagrebu. (T. Glučina)

6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka

- Urednički poslovi na katalogu izložbe *Gradina Podovača 2016*. (K. Bukovac)
- Urednički poslovi na deplijanu izložbe *Deset godina Arheološkog muzeja Narona* i kataloga izložbe *Vid Vidu – kameni spomenici darovani Arheološkom muzeju Narona*. (T. Glučina)

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

- Toni Glučina
Član Hrvatskog arheološkog društva
Član Hrvatskog muzejskog društva
Član ICOM-a
- Konstanta Bukovac
Član Hrvatskog arheološkog društva

6.12. Informatički poslovi muzeja

- Nastavljena je suradnja s tvrtkom Link2 vezano uz održavanje programa M++ i S++.
- Digitalizirano je 20 napisa o AMN zbog unošenja u IR bazu Muzeja (G. Vuković)

6.13. Ostalo

- Organizirao sam u Arheološkom muzeju Narona 12. Noć muzeja posvećenu temi *Glazba i glazbeni velikani i njihov utjecaj na društvo*. Nastupili su prof. Ankica Dugandžić na flauti sa skladbom "Seikilosov epitaf" te Ženski vokalno-instrumentalni sastav Župe sv. Nikole i klapa Kaše sa svojim programima. Organizirano je i specijalizirano stručno vodstvo na temu "Glazba i vino u antici", dok su neretvanski ugostitelji promovirali jela svoga kraja, a pelješki vinari Baldo Kangjera i Hrvoje Šaić svoja najbolja vina. (G. Vuković)
- U 2017. godini, u urudžbeni zapisnik Muzeja, zaprimljeno je i upisano 435 dopisa. Zaključeno je ukupno 57 ugovora s različitim poslovnim subjektima, a u službenu knjigu ulazne pošte Muzeja upisana su 894 dokumenata, dopisa, računa, paketa i dr. (M. Bebić)
- U 2017. godini održane su tri sjednice Muzejskog vijeća AMN (25. siječnja/12. rujna/22. prosinca), jedna sjednica Stručnog vijeća AMN (8. rujna) te jedan sastanak svih djelatnika AMN (27. srpnja).
- T. Glučina je član Muzejskog vijeća Arheološkog muzeja u Zadru te je sudjelovao u radu na dvije sjednice Muzejskog vijeća Arheološkog muzeja u Zadru (10. srpnja/13. prosinca). Sudjelovao je na sastanku ravnatelja državnih muzejskih ustanova u Ministarstvu kulture (27. veljače) i sastanku ravnatelja Arheološkog muzeja Zadar i

Arheološkog muzeja u Splitu u svrhu zajedničkog očitovanja na prijedlog novog Zakona o muzejima (29. ožujka).

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

- Naziv izložbe: ***Deset godina od izgradnje Arheološkog muzeja Narona***

Mjesto održavanja i prostor: Vid, Arheološki muzej Narona

Vrijeme trajanja: 25.02. – 15.03.2017.

Autor stručne koncepcije: Goran Vuković

Autori likovnog postava: Goran Vuković i Damir Gamulin

Opseg (broj eksponata): 15

Vrsta: umjetnička (arhitektura), tuzemna

Tema: Izložba je predstavila nastanak, razvoj i realizaciju ideje izgradnje Arheološkog muzeja Narona u mjestu Vid kod Metkovića, u kojem su 1995. i 1996. godine otkriveni ostatci antičkog hrama posvećenog prvom rimskom caru Augustu te skulpture pripadnika julijevo-klaudijeve i flavijeve dinastije. Prezentiran je materijal iz privatnog arhiva projektanta muzeja prof. Gorana Raka, d.i.a., (nacrti, fotografska i video dokumentacija iz vremena gradnje muzeja), a snimljen je i dokumentarni film o nastanku muzeja, u kojem govore glavni sudionici pothvata (Emilio Marin, Goran Rako i Božo Biškupić). Izložba je popraćena deplijanom na hrvatskom jeziku.

Korisnici: posjetioци muzeja, studenti i profesionalci (arhitekti, građevinski inženjeri, arheolozi i povjesničari umjetnosti)

- Naziv izložbe: ***Bračke stine***

Mjesto održavanja i prostor: Arheološki muzej Narona, Naronski trg 6, Vid

Vrijeme trajanja: 17. 3. – 21. 4. 2017.

Autor stručne koncepcije: Ivo Donelli

Autor likovnog postava: Mladen Matijaca

Opseg: 14 eksponata; 9 panoa, 1 maketa, 1 karta

Vrsta: tematska, edukativna, pokretna

Tema: Izložba *Bračke stine* edukativna je izložba koja donosi prikaz bračkih kamenoloma, alata, tehnike vađenja i obrade kamena. Na izložbi je prikazano oko 20 kamenoloma, od kojih su neki poznati još iz antike (Plate, Rasohe i Stražišć). Iz tih se *kava* vadio ili *brao* kamen za Dioklecijanovu palaču, a u srednjem vijeku poznat je bio kamenolom iz Pučišća. Od tog su

kamena vrsni renesansni kipari (Juraj Dalmatinac, Nikola Firentinac, Andrija Aleši i dr.) gradili katedrale u Šibeniku i Trogiru. Na izložbi su prikazane tehnike i alati koji su se upotrebljavali u to vrijeme. Tijekom stoljeća oni se nisu mijenjali, a klesari se istim koriste i danas. Na jednoj maketi je prikazana organizacija posla oko transporta kamenih blokova u antičkoj luci. U okviru izložbe prikazana su i dva filma. Animirani film *Od kamenoloma do palače* prikazuje sve faze vađenja kamena u jednom od bračkih kamenoloma, transport do broda, lučku infrastrukturu, izgled brodova, plovidbu, iskrcavanje te ugradnju. Dokumentarni film *Hop Jan* iz 1967 godine, autora Vlatka Filipovića, prikazuje muku vađenja kamenih blokova iz kamenoloma u Pučišću na Braču.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja.

- Naziv izložbe: ***Deset godina Arheološkog muzeja Narona***

Mjesto održavanja i prostor: Arheološki muzej Narona, Naronski trg 6, Vid

Vrijeme trajanja: 18. 5. – 1. 8. 2017.

Autor stručne koncepcije: Toni Glučina

Autori likovnog postava: Toni Glučina, Aleksandra Mudrovčić

Opseg: 20 eksponata; 10 panoa, baner, video projekcija, interaktivni multimedijalni stol

Vrsta: arheološka, tematska, pokretna

Tema: Tematska izložba pod nazivom *Deset godina Arheološkog muzeja Narona* postavljena je u Arheološkom muzeju Narona u Vidu, u razdoblju od 18. svibnja – 1. kolovoza 2017.

godine. Sljedeći misiju i viziju muzeja te želju da Arheološki muzej Narona postane nezaobilazno odredište posjetitelja zainteresiranih za antičko razdoblje, rad muzejskih djelatnika bio je usmjeren prema različitoj publici. Upravo zbog toga, tijekom posljednjih deset godina, pokrenuti su brojni pedagoško-andragoški programi kojima je Muzej predstavljen kao mjesto edukacije i zabave. Ovom izložbom pokazalo se što je Arheološki muzej Narona postigao u proteklih deset godina u muzeološkom, stručnom, znanstvenom i edukativnom smislu te koje su buduće smjernice razvoja muzeja i njegove djelatnosti. Izložba je popraćena dvojezičnim deplijanom na hrvatskom i engleskom jeziku.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja.

- Naziv izložbe: ***Forum Naronitanum***

Mjesto održavanja i prostor:

Galerija Dioklecijan, Muzej grada Splita, Dioklecijanova ulica 4, Split

Vrijeme trajanja: 5. 5. – 15. 6. 2017.

Arheološki muzej Zadar, Trg opatice Čike 1, Zadar

Vrijeme trajanja: 20. 6. – 20. 9. 2017.

Arheološki muzej u Zagrebu, Trg Nikole Šubića Zrinskog 19, Zagreb

Vrijeme trajanja: 27. 9. – 5. 11. 2017.

Arheološki muzej Istre, Augustov hram, Pula

Vrijeme trajanja: 24. 11. 2017. – 7. 1. 2018.

Autori stručne koncepcije: M. Topić, T. Glučina

Autori likovnog postava: M. Topić, T. Glučina

Opseg: 192 eksponata; 12 panoa; video projekcija

Vrsta: arheološka, studijska, tematska, pokretna

Tema: Izložbom *Forum Naronitanum*, predstavljeni su rezultati arheoloških iskopavanja na lokalitetima Forum i Gornje njive u Vidu. Kronologija istraživanja i različite vremenske faze života na tim lokalitetima prikazani su na 12 panoa, koji su opremljeni dvojezičnim tekstualnim podacima na hrvatskom i engleskom jeziku te prikazima arhitektonske dokumentacije, fotografijama nastalim tijekom istraživanja, crtežima predmeta, 3D rekonstrukcijama arhitekture i pokretnih arheoloških nalaza. U sedam vitrina i na dva postolja u obliku stola izložena su 192 eksponata, među kojima su različiti keramički, stakleni, koštani i metalni predmeti, koji pripadaju vremenu od 2. st. pr. Kr. do sredine 9. st. po. Kr. Pojedine posude u potpunosti su rekonstruirane, a umjesto nekih predmeta postavljene su njihove replike. Postav prati i videoprojekcija koja predstavlja svojevrstan hod kroz povijest Narone u navedenom razdoblju.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja.

- Naziv izložbe: ***Gradina Podovača***

Mjesto održavanja i prostor: Arheološki muzej Narona

Vrijeme trajanja: 04. 08. – 18. 09. 2017.

Autorica stručne koncepcije: Konstanta Bukovac

Autorica likovnog postava: Konstanta Bukovac

Opseg: 37 eksponata; 6 panoa; video projekcija

Vrsta: arheološka, studijska, edukativna, tematska

Tema: Ovom izložbom i pratećim dvojezičnim katalogom na hrvatskom i engleskom jeziku posjetiteljima su prvi put predstavljeni nalazi pronađeni tijekom zaštitnog arheološkog istraživanja nalazišta AN 164 smještenog na prostoru naselja Mali Prolog (Općine Pojezerje) i istraženog pri gradnje autoceste A 1. Svi pokretni nalazi su trajno pohranjeni u muzeju i čine

jezgru Pretpovijesne zbirke. Ovom prigodom je unutar jedne vitrine prezentirano ukupno 36 brončanodobnih pokretnih nalaza s dvojezičnim legendama, i to na hrvatskom i engleskom jeziku. Na ukupno 6 izložbenih panoa na hrvatskom i engleskom jeziku izloženi su osnovni podatci o izložbi (*impresum*), nalazištu i nalazima, tijeku i metodologiji istraživanja, ostacima obrambenog sustava i naselja te pokretnim nalazima (lijep, lončarija, lončarija posebne namjene, oruđe i oružje) popraćeni nacrtima, fotografijama i crtežima. Izloženi nalazi bili u funkciji prezentacije posjetiteljima svakodnevnih aktivnosti stanovnika gradine, kao što su gradnja, tkanje, lov, poljoprivreda, uzgoj životinja, prerada mlijeka, žitarica i brončanih predmeta te izrada oruđa i oružja. Na izložbu je prikazivana istoimena audiovizualna projekcija. Suvenirni izrađeni za izložbu, ogrlica s jednim privjeskom i privjesak za ključeve, su imali privjesak u obliku jednog od pokretnih nalaza s izložbe – restauriranog brončanodobnog utega za okomiti tkalački stan.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja.

- Naziv izložbe: ***Fantastična bića na spomenicima antičke Narone***

Mjesto održavanja i prostor: Klovićevi dvori, Jezuitski trg 4, Zagreb

Vrijeme trajanja: 14. 10. – 3. 12. 2017.

Autor stručne koncepcije: T. Glučina

Autorica likovnog postava: I. Michl

Opseg: 7 eksponata, 7 ilustracija, 12 panoa, video projekcija

Vrsta: arheološka, studijska, tematska, pokretna

Tema: Izložba predstavlja mitološka bića (Kerber, Meduza, Pegaz, grifoni, harpije, hipokampi i druga morska fantastična bića) koja su prikazana na arheološkim nalazima iz antičke

Narone. Cilj izložbe je široj publici na znanstven i edukativan način predstavi simboliku

fantastičnih bića te na koji su način ona bila prikazana na različitim predmetima te tako

uključena u antičku svakodnevicu Narone. Tijekom izlaganja izložbu su razgledali domaći i strani posjetitelji te brojne učeničke grupe iz cijele Hrvatske. Izložba je popraćena katalogom.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja.

- Naziv izložbe: ***Vid Vidu – kameni spomenici darovani Arheološkom muzeju Narona***

Mjesto održavanja i prostor: Arheološki muzej Narona, Naronski trg 6, Vid

Vrijeme trajanja: 11. 11. 2017. – 12. 2. 2018.

Autor stručne koncepcije: T. Glučina

Autori likovnog postava: T. Glučina, Aleksandra Mudrovčić

Opseg: 25 eksponata, 4 panoa, video projekcija

Vrsta: arheološka, studijska, tematska, pokretna

Tema: Izložbom *Vid Vidu – kameni spomenici darovani Arheološkom muzeju Narona* predstavljen je dio doniranih arheoloških nalaza Arheološkom muzeju Narona. U razdoblju od 2007. do 2017. godine Muzeju su poklonjeni brojni arheološki predmeti izrađeni od različitih materijala (kamen, keramika, staklo, metal, kost i freske). Ovom izložbom predstavljeni su samo kameni nalazi, a publiku se želi upoznati s vrijednim donacijama koje su mještani Vida poklonili Arheološkom muzeju Narona. Nekoliko predmeta zorno prikazuju kako je današnje mjesto Vid, uz određene diskontinuitete, prešlo povijesni put od značajne antičke urbane aglomeracije do maloga ruralnog naselja. Međutim, danas se ono ponovno urbanizira i postaje mjesto kulturnih događanja te određite publike zainteresirane za antičko nasljeđe. Ova izložba svjedoči o želji za očuvanjem povijesne baštine savjesnih mještana koji, u prelijepoj maniri poklanjanja spomenika te suradnji s Muzejom, na svjetlo dana donose zaboravljene fragmente prošlosti. Iz tog se razloga izložba prigodno zove Vid Vidu. Izložba je popraćena katalogom na hrvatskom jeziku.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

- Goran Vuković, *Deset godina od izgradnje Arheološkog muzeja Narona*, Vid, 2017., naklada: 200 primjeraka. (deplijan)
- Toni Glučina, *Deset godina Arheološkog muzeja Narona*, Vid, 2017., ISBN: 978-953-57084-4-5, naklada 300 primjeraka (deplijan)
- Konstanta Bukovac, *Gradina Podovača*, Vid, 2017., ISBN: 978-953-57084-5-2, naklada: 300 primjeraka (katalog izložbe)
- Toni Glučina, *Vid Vidu – kameni spomenici darovani Arheološkom muzeju Narona*, Vid, 2017., ISBN: 978-953-57084-7-6, naklada: 150 primjeraka. (katalog izložbe)
- Emilio Marin et alii, *Forum Naronitanum*, Katalozi i monografije 2, Vid, 2017., ISBN: 978.953-57084-6-9, naklada: 400 primjeraka. (monografija)

Ostalo

- Plakat izložbe *Deset godina od izgradnje Arheološkog muzeja Narona*, format: B1, naklada: 20 primjeraka. (G. Vuković)
- Plakat izložbe *Deset godina Arheološkog muzeja Narona*, format: B1, naklada: 5 primjeraka; format A3, naklada: 15 primjeraka. (T. Glučina)
- Plakat izložbe *Bračke stine*: format: B1, naklada 5 primjeraka (T. Glučina)
- Plakat izložbe *Gradina Podovača*, format: B1, naklada: 5 primjeraka; format A3, naklada: 15 primjeraka (K. Bukovac)
- Plakat izložbe *Vid Vidu – kameni spomenici darovani Arheološkom muzeju Narona*, format: B1, naklada: 20 primjeraka. (T. Glučina)
- Plakat za događanje *Rimska noć u Naroni*, format: A2, jednostrano, naklada: 30 primjeraka; B1, jednostrano, 10 primjeraka (T. Glučina)
- Pozivnica za izložbu *Deset godina od izgradnje Arheološkog muzeja Narona*, format: 10 x 20 cm, naklada: 20 primjeraka. (G. Vuković)
- Pozivnica za izložbu *Deset godina Arheološkog muzeja Narona*, format: 15x15, dvostrano, naklada: 20 primjeraka (T. Glučina)
- Pozivnica za izložbu *Vid Vidu – kameni spomenici darovani Arheološkom muzeju Narona*, format: 15x15, dvostrano, naklada: 20 primjeraka (T. Glučina)
- Razdjelnik uz izložbu *Deset godina Arheološkog muzeja Narona*, dim. 16 x 5 cm, dvostrano, plastifikacija, naklada: 200 primjeraka. (T. Glučina)

Promotivni letci, deplijani:

- Promotivni deplijan s programom za događanje *Noć muzeja – Glazbeno putovanje kroz prošlost*, format: 45 x 15 cm (preklopni), naklada: 100 primjeraka (G. Vuković)
- Promotivni deplijan za izložbu *Forum Naronitanum*, format: 100 x 20 cm (preklopni), naklada: 650 primjeraka na hrvatskom jeziku; 800 primjeraka na engleskom jeziku). (T. Glučina)
- Promotivni letak Arheološkog muzeja Narona za TZ, format: A5, obostrano, naklada: 5.000 primjeraka. (A. Taslak Prusac)
- Deplijan Arheološki muzej Narona = Archeologické muzeum Narona = Muzeum Archeologiczne Narona = Археологический музей Нарона, Vid, 2017., naklada: 3.000 primjeraka. (K. Bukovac, T. Glučina)

- Deplijan Museo archeologico Narona = Musée archéologique de Narona = Museo archeologico Narona = Narona Archeological Museum = Archäologisches Museum Narona, Vid, 2017., naklada: 3.000 primjeraka. (K. Bukovac, T. Glučina)
- Deplijan izložbe *Vid Vidu – kameni spomenici darovani Arheološkom muzeju Narona*, format: 45 x 15 cm (preklopni), naklada: 100 primjeraka. (T. Glučina)

10.2. Audiovizualna građa

- Napisao scenarij i režirao dokumentarni film *Arheološki muzej Narona: Ideja, projekt, realizacija* za potrebe izložbe *Deset godina od izgradnje Arheološkog muzeja Narona*. (G. Vuković)

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

- Tijekom 2017. godine održano je ukupno 181 vodstvo po stalnom postavu. Od toga 134 za grupe učenika i studenata, 45 za grupe odraslih i umirovljenika te 2 specijalna vodstava.
- Konstanta Bukovac je održala ukupno 88 vodstava, od toga 79 na hrvatskom jeziku i 9 na engleskom jeziku. Nadalje, na hrvatskom jeziku je održala 1 specijalno vodstvo tijekom događanja *Noć muzeja 2017*.
- AnaTaslak Prusac je održala ukupno 40 vodstava na hrvatskom jeziku.
- Goran Vuković je održao ukupno 26 stručnih vodstava, od toga 22 na hrvatskom i 4 na engleskom jeziku.
- Toni Glučina je održao ukupno 26 vodstava, od toga 24 na hrvatskom jeziku i 1 na engleskom jeziku. Na hrvatskom jeziku održao je 1 specijalno vodstvo tijekom posjeta predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović.

11.3. Radionice i igraonice

- U okviru pedagoške djelatnosti u muzeju su se povodom 10 godina od otvorenja muzeja, Međunarodnog dana i Europske noći muzeja svake subote od 29. 4. do 20. 5. su se održavale radionice za djecu i odrasle. Nazivi radionica su bili: *Izrada motiva s*

mozaika, Modeliranje svjetiljki i zdjelica, Klikni na spolij i Izrada nakita od perlica. U sklopu zadnje radionice održane su pričaonica i kviz za djecu *Od Narone do Vida.* (K. Bukovac)

- Povodom obilježavanja *Međunarodnog dana muzeja* i 22. muzejsko-edukativne akcije u suradnji sa srednjim školama iz Metkovića, Opuzena i Ploča osmišljene su i provedene radionice za učenike pod nazivom *Tajne rimskih careva* na kojima su učenici uz vodstvo mentora, prof. povijesti, istraživali živote 4 cara iz stalnog postava muzeja i otkrivali njihove tajne. Prezentacija rezultata ove radionice je bila održana 18.5. u jutarnjim satima u muzeju. (T. Glučina)
- Na sedmoj *Rimskoj noći u Naroni* koja je održana 28. 7. stručni djelatnici muzeja su bili zaduženi za organiziranje i izvođenje igraonica za djecu predškolskog uzrasta replikama rimskih igračaka pod nazivom *Igraonica* i i one za djecu osnovnoškolskog uzrasta pod nazivom *Mali gladijatori*. Osim toga održali su radionice *Bojanka i Lutka od kartona – rimski vojnik*. (K. Bukovac)
- Arheološki muzej Zadar je osmislio i izradio sljedećih 5 didaktičkih igračaka od drva za Arheološki muzej Narona: 3D puzzle – rekonstrukcija hrama Augusteuma, 2 D puzzle – motiv cvijeta s arhitava Augusteuma, 2D puzzle – motiv Dioskura, rekonstrukcija amfore – sistem lijepljenja na magnet i rekonstrukcija lonca – sisitem lijepljenja na magnet. Radi se o igračkama većih dimenzija koje, da bi se s njima pravilno igralo i zaštitilo ih se od oštećenja, na radionicama moraju biti postavljene na stolove odgovarajućih dimenzija pa za tu namjenu nabavljena 2 stola na rasklapanje. Didaktičke igračke su prvi put, i to jako uspješno, korištene pri posjetu muzeju slijepih i slabovidnih osoba. (T. Glučina, K. Bukovac)

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

AMN je sustavno pismeno obavještavao relevantne medije u okruženju (HRT, Nova TV, RTL, HRT Radio, Radio Dubrovnik, Radio Split, Radio Delta, Metković i Radio Narona, Metković, Radio Ploče, Radio Čapljina, Radio dobre vibracije, Ljubuški, Radio Mostar) o važnim događanjima vezanima za redovitu djelatnost, te putem weba i društvenih mreža izvještavao javnost o organiziranim programima. (A. Taslak Prusac, A. Kuran)

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

- Za potrebe najave i promocije muzejskih programa sastavljene su 2 obavijesti i 1 članak, koji su objavljeni u radijskim emisijama i na internet portalima. (G. Vuković)
- 30.siječnja – članak u tiskanom izdanju Slobodna Dalmacija o restauraciji statue cara Augusta.
- 30. siječnja – portal Radio Delta – članak o restauraciji statue cara Augusta.
- 3. veljače – portali Metković.hr, Like metković, Vid.hr, Metković News – članak o restauraciji statue cara Augusta.
- 26. veljače – portal Neretvanski.com – članak o Muzeju i izložbi *Deset godina od izgradnje Arheološkog muzeja Narona*.
- 6. ožujka – portal Kamo na izlet – članak o Arheološkom muzeju Narona i mjestu Vid.
- 5. svibnja – Slobodna Dalmacija – članak o otvorenju izložbe *Forum Naronitanum* u Muzeju Grada Splita.
- 6. svibnja – web MGS – najava i članak o otvorenju izložbe *Forum Naronitanum*.
- 12. svibnja – web Hrvatskog katoličkog učilišta – obavijest o izložbi *Forum Naronitanum* u Muzeju Grada Splita
- 4. lipnja – portal Srednje škole Stolac – članak o posjetu učenika Arheološkom muzeju Narona i mjestu Vid.
- 16. lipnja – portal Antena, Zadar – članak o otvorenju izložbe *Forum Naronitanum* u Arheološkom muzeju Zadar.
- 18. lipnja – portal Dubrovnik net- članak o posjetu agenata turističkih agencija i turističkih djelatnika Arheološkom muzeju Narona i mjestu Vid.
- 20. – 30. srpnja – portali i radio postaje s područja Metkovića, Dubrovnika i Splita kao i susjedne BiH najavljivali su program, a potom i članke o VII. Rimskoj noći u Naroni.
- 27. srpnja – Nportal – najava programa VII Rimske noći u Naroni.
- 27. srpnja – gostovanje u emisiji Sunčani sat Drugog programa HRT Radio povodom *Rimske noći u Naroni*. (K. Bukovac)
- 1 kolovoza – Udruga Gaj Laberije – članak o nastupu na manifestaciji Rimska noć u Naroni.

- 31. listopada – portali Vid.hr, Metković News, Like Metković, Metković.hr, Dubrovački vjesnik, Ploče info – članak o posjetu Predsjednice RH Metkoviću i Arheološkom muzeju Narona.
- 10. studenog – portal Arheologija.hr – najava izložbe *Vid Vidu – kameni spomenici darovani Arheološkom muzeju Narona*.
- 11. studenog – portal Oslobođenje (BiH) – najava otvorenja izložbe *Fantastična bića na spomenicima antičke Narone* u Galeriji Klovićevi dvori u Zagrebu.
- 12. studenog – Galerija Klovićevi Dvori – najava otvorenja izložbe *Fantastična bića na spomenicima antičke Narone*.
- 12. studenog – N portal – članak i video zapis o otvorenju izložbe *Vid Vidu – kameni spomenici darovani Arheološkom muzeju Narona*.
- 12. studenog – Metković.hr, Metković news, Like Metković – najava i članak s otvorenja izložbe *Vid Vidu – kameni spomenici darovani Arheološkom muzeju Narona*.
- 16. studeni – Slobodna Dalmacija – članak o nagradi *Simply the best* koju je Arheološki muzej Narona dobio u kategoriji Kultura. Nagradu dodjeljuje Udruga hrvatskih putničkih agencija.
- 16. studeni – Aktualno.hr – članak o nagradi *Simply the best* koju je Arheološki muzej Narona dobio u kategoriji Kultura.
- 22. studeni – Nportal – članak o nagradi *Simply the best* koju je Arheološki muzej Narona dobio u kategoriji Kultura.
- 23. studeni – Metković news – članak o nagradi *Simply the best* koju je Arheološki muzej Narona dobio u kategoriji Kultura.
- 23 .studenog – Radio Delta – članak o gostujućim izložbama Arheološkog muzeja Narona u 2017. godini u Splitu, Zadru, Zagrebu i Puli.
- 24. studenog – Regional Express – najava izložbe *Forum Naronitanum* u Augustovom hramu u Puli.
- 24. studenog – Pula hr – najava izložbe *Forum Naronitanum* u Augustovom hramu u Puli.
- 30. studenog – Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Austriji – članak o Međunarodnom znanstvenom simpoziju *Rimska Hrvatska* na kojem je izlagao i ravnatelj Arheološkog muzeja Narona T. Glučina.

- 5. prosinca – Portal Moja Hrvatska – članak o Međunarodnom znanstvenom simpoziju *Rimska Hrvatska* na kojem je izlagao i ravnatelj Arheološkog muzeja Narona T. Glučina.
- 13. prosinca – Arheologija.hr – članak o izložbi *Forum Naronitanum* u Arheološkom muzeju u Zagrebu.

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

- Za potrebe najave i promocije muzejskih programa sudjelovao sam u 5 radijskih i 1 televizijskoj emisiji. (G. Vuković)
- U svrhu promocije AMN i njegovih aktivnosti ravnatelj, djelatnici te gosti Muzeja su tijekom godine davali izjave i gostovali u raznim emisijama prigodom različitih muzejskih događanja. Izdvajamo neka od gostovanja u radijskim emisijama.
- 20. siječnja – HRT – Emisija bajkovita Hrvatska; Antička Narona – Vid.
- 23.siječnja – izjave za Radio Ploče – najava programa Noći muzeja 2017. (T. Glučina, G.Vuković)
- 26.siječnja – gostovanje u emisiji Radio Narona – najava programa Noći muzeja 2017., (G.Vuković)
- 30. siječnja – izjava za Radio Delta vezano uz povratak skulpture cara Augusta s restauracije (T. Glučina)
- 1. veljače – izjava za HRT povodom povratka cara Augusta s restauracije (T. Glučina)
- 4. ožujka – HRT – Regionalni dnevnik – video prilog Prvo desetljeće Arheološkog muzeja Narona.
- 17. ožujka – gostovanje u emisiji Sunčani sat Drugog programa HRT Radio povodom Rimske noći u Naroni. (T. Glučina)
- 17. ožujka – gostovanje povodom otvorenja izložbe *Bračke stine* na Radio Narona, Metković. (T. Glučina)
- 17. svibnja – gostovanje povodom obilježavanja Međunarodnog dana muzeja i Europske noći muzeja na Radio Delta, Metković. (T. Glučina)
- 17. svibnja – gostovanje povodom obilježavanja Međunarodnog dana muzeja i Europske noći muzeja na Radio Narona, Metković. (T. Glučina)
- 19. svibnja – izjava za HRT povodom proslave desete obljetnice AMN i otvorenja izložbe *Deset godina Arheološkog muzeja Narona*. (T. Glučina)

- 26. lipnja – izjava za Katolički radio povodom otvorenja izložbe *Forum Naronitanum* u Arheološkom muzeju Zadar. (T. Glučina)
- 4. srpnja – izjava za emisiju More u produkciji HRT. (T. Glučina)
- 6. srpnja - HRT – Dnevnik – video prilog o podvodnim istraživanjima u Vidu.
- 27. srpnja – gostovanje povodom Rimske noći u Naroni na Radio Naroni, Metković. (T. Glučina)
- 27. srpnja – gostovanje povodom Rimske noći u Naroni na Radio Delta, Metković. (T. Glučina)
- 13. listopada – izjava za Kataločki radio povodom otvorenja izložbe *Fanatastična bića na spomenicima antičke Narone* u Galeriji Klovićevi dvori. (T. Glučina)
- 10. studenoga – gostovanje povodom otvorenja izložbe *Vid Vidu – kameni spomenici darovani Arheološkom muzeju Naroni* na Radio Naroni, Metković. (T. Glučina)
- 10. studenoga – gostovanje povodom otvorenja izložbe *Vid Vidu – kameni spomenici darovani Arheološkom muzeju Naroni* na Radio Delta, Metković. (T. Glučina)
- 14.11. HRT – emisija o mitološkim bićima i prilog o izložbi *Fantastična bića na spomenicima antičke Narone* u galeriji Klovićevi dvori.
- 24. studenoga – izjava za nezavisni istarski portal Regional express povodom otvorenja izložbe *Forum Naronitanum* u Augustovu hramu u Puli. (T. Glučina)
- 24. studenoga – izjava za TV Istra povodom otvorenja izložbe *Forum Naronitanum* u Augustovu hramu u Puli. (T. Glučina)

12.3. Predavanja

- 21. travnja autor izložbe *Bračke stine* Ivo Donelli održao je predavanje pod nazivom *Radost življenja s kamenom* povodom zatvaranja izložbe.

12.5. Koncerti i priredbe

- 29. siječnja u Noći muzeja održani su sljedeći koncerti: glazbeni zapis *Seikilosova epitafa* u izvedbi Ankice Dugandžić ispred Glazbene škole Metković, nastup Ženskog sastava župe sv. Nikole iz Metkovića i koncert klape Kaše iz Dubrovnika. (G. Vuković)

12.7. Ostalo

- NOĆ MUZEJA održana je 29. siječnja. U muzejskoj suvenirnici promotivna prodaja muzejskih suvenira i publikacija. U sklopu Noći muzeja organizirano je predstavljanje i kušnja gastronomske ponude neretvanskog kraja i vina obiteljskih vinarija Šajić i Kangjera s poluotoka Pelješca. (G. Vuković)
- MEĐUNARODNI DAN MUZEJA obilježen je 18. svibnja. Održane su radionice i izlaganja učenika srednjih škola i gimnazije s područja grada Metkovića i Opuzena na temu Portret rimskog cara. U sklopu MDM otvorena je izložba *Deset godina Arheološkog muzeja Narona*.
- EUROPSKA NOĆ MUZEJA obilježena je 20. svibnja te je organizirana kreativna radionica za djecu pod nazivom *Izrada nakita od perlica*. Besplatan ulaz omogućen je za sve posjetitelje.
- RIMSKA NOĆ U NARONI održana je 28. srpnja, a organizirana je u suradnji s TZ Grada Metkovića. Kao suorganizatori manifestacije Rimska noć u Naroni muzejsko osoblje sudjelovalo je u pripremama, a na dan održavanja kustosica i osoblje održali su pedagoške radionice.
- Arheološki muzej Narona dobitnik je nacionalne godišnje nagrade *Simply the Best* u kategoriji Kultura – Muzeji za 2017. godinu. Ovu nagradu za kvalitetu turističke ponude, kreativnost i inovativnost u razvoju turističkih proizvoda tijekom jednogodišnjeg razdoblja tradicionalno dodjeljuju UHPA – *Udruga hrvatskih putničkih agencija* i turistički časopis *Way to Croatia*.

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

- Kao prateći suvenir izložbe *Gradina Podovača* izrađeni su novi suvenir – ogrlica i privjesak za ključeve s motivom replike utega tkalačkog stana.
- Kao prateći suvenir izložbe Vid Vidu izrađen je novi suvenir – podložak za čaše s motivom latinskog natpisa.
- Za potrebe održavanja radionica nabavljene su didaktičke igračke izrađene od drva – rekonstrukcija hrama- Augusteuma, puzzle s prikazom mozaika te amfora i lonac.
- Izrada pozivnica, plakata i drugih popratnih promotivnih materijala za sve muzejske izložbene projekte i manifestacije te njihova distribucija.

- Redovito se provodilo oglašavnje muzejskih aktivnosti na web stranici Muzeja kao i obavještanje o muzejskim događanjima preko elektronskih medija, portala , TIC-a, HTZ-a, DUinyourpocket-a. Promotivni letak na 8 jezika distribuiran je turističkim agencijama, hotelima, uredima TIC-a.
- U 2017. tiskana su dva nova deplijan/poster, svaki na 5 jezika u ukupnoj nakladi od 6.000 primjeraka.
- Održavanje Facebook stranice Muzeja i web stranice Muzeja (A. Taslak Prusac)

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Arheološki muzej Narona je tijekom 2017. godine razgledalo 16.185 posjetitelja.

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja (u %)

Ukupni prihodi u 2017. godini iznose 1.793.907,00 HRK.

- Ministarstvo kulture RH	1.424.868,00	79,62 %
- lokalna samouprava-donacije	10.000,00	0,37 %
- vlastiti prihodi	359.039,00	20,01 %

15.2. Investicije (u kn)

Ukupne investicije u 2017. godini iznose 151.712,00 HRK.

- MK RH	80.000 ,00	52,74 %
- Vlastita	71.712 ,00	47,26 %

16. OSTALE AKTIVNOSTI

16.2. Ostalo

- Za izložbe *Deset godina Arheološkog muzeja Narona* i *Vid Vidu – Kameni spomenici donirani Arheološkom muzeju Narona* dio financijskih sredstava osigurao je, u sklopu

programa javnih potreba u kulturi, Grad Metković, a za izložbe *Vid Vidu – Kameni spomenici donirani Arheološkom muzeju Narona* i *Gradina Podovača* osigurala je Dubrovačko-neretvanska županija.

- U 2017. godini obavljani su redovni servisi i popravci svih instalacija u muzeju i čuvaonici, te poslovi održavanja, koje su vršili radnici iz sljedećih tvrtki: MARITERM SERVIS d.o.o. (servis elektrokotlova, čišćenje filtera zraka, čišćenje izmjerivača, zamjena pumpe i dva ventilatora na dizalici hlada), APIN SUSTAVI d.o.o. (servis sprinkler sustava), 3M d.o.o. (postavljanje komarica u muzejskoj čuvaonici, servis ulaznih vrata u muzej), MARELO (redovni servis, održavanje i zamjena dotrajalih rasvjetnih tijela LED rasvjetom, elektroinstalacija i vanjske rasvjete), R.P. do.o. (izrada ključeva i nosača za legende), KONČAR (mjesečno održavanje lifta i rampa), DODO servis (generalno čišćenje muzeja), ALMEL d.o.o. (redovno održavanje vatrodajave, alarma i protuprovalnog sustava, zamjena kamere u stalnom postavu, donja etaža i snimalice), CENTRALTERM d.o.o. (servis klima uređaja), ETAL d.o.o. (servis na muljnim pumpama) i LIPA INTERIJERI (izrada drvenih postamenata za izložbe). Pražnjenje septičke jame (dva puta) su obavili djelatnici ČISTOĆE METKOVIĆ d.o.o. Uokolo muzeja obavljani su prema potrebi čišćenje kanala za
- U 2017. godini za potrebe konzervatorsko-restauratorske radionice nabavljeni su: mikroskop, visokotlačni perlač na toplu vodu i peć za keramiku, a za potrebe dokumentacijskog odjela klima uređaj. (V. Kundić, G. Vuković)
- Za potrebe muzejske dokumentacije AMN prof. Emilio Marin poklonio je 543 dijapozitiva, 75 negativa i 4 fotografije sa istraživanja naronitanskih lokaliteta. (T. Glučina)